

Пасії, або чин Божественних Страстей Христових

Пасії, або Страсті Христові, правляться урочисто по всій Україні в перші чотири (або й п'ять) п'ятниці Великого Посту, а де трудно зібратися по п'ятницях, то правляться по неділях, по Св. Літургії чи по Вечірні.

На середині Церкви ставиться Голгота, а по боках її спереду ставники, а позад неї Аналой з Євангелією. Коли нема окремої Голготи, то замість неї ставлять більшого Хреста, прибраного багряним.

Пасії встановлені в Українській Православній Церкві за Митрополита Київського Петра Могили (†1647 р.Б) і використовуються в Українській Греко-Католицькій Церкві на спомин про страждання Христові й страждання Української Церкви від її гнобителів.

Люди стоять із запаленими свічками. Священик, облачившись в багрянні (темно-вишневі) ризи, тричі вклоняється перед Голготою й виголошує:

Свяц: Благословен Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків!

Лик: Амінь.

Свяц: Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя!

Лик: Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя!

Аلیلуарій можна повторювати по черзі тричі.

Священик "страстним напівом", - напівом Страстного Четверга починає співати:

Тропар:

Коли славнії Ученики* умиванням за Вечерею просві-щалися,* тоді Юда злочестивий,* срібллюбством хоруючи затуманився,* і беззаконним суддям Тебе, Суддю праведного передав.* Глянь, маєтків любителю,* на Того, хто через них повішення вжив,* і біжи від душі ненаситної*, що на Учителя таке відважилась*. До всіх Благий Господи,- слава Тобі!

Священик кадить Вівтаря, Іконостас та Голготу (якщо звичай можна і всю церкву).

Хор повторює Тропар: Коли славнії Ученики...

Священик повторює третій раз Тропар: Коли славнії Ученики...

Диякон: В мирі Господу помолімся.

Лик: Господи помилуй.

За мир з висот і за спасіння душ наших Господу помолімся.

За мир всього світу, добрий стан Святих Божих Церков, і за з'єднання всіх Господу помолімся.

За святий храм цей і тих, що з вірою, благоговінням і страхом Божим входять до нього, Господу помолімся.

За святішого вселенського Архієрея ім'я Папу Римського, і за блаженнішого Патріярха нашого ім'я, боголюбивих Єпископів наших ім'я, чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей Господу помолімся.

За Богом бережений народ наш, за правління і все воїнство Господу помолімся.

За місто (село) це, і за всяке місто, країну, і за тих що вірою живуть в них, Господу помолімся.

За добре поліття, за врожай плодів земних і часи мирні Господу помолімся.

За плаваючих, подорожуючих, недужих, страждаючих, полонених і за спасення їх Господу помолімся.

Щоб ізбавитися нам від усякої скорби, гніву і нужди, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог спас і помилував старих і молодих, убогих, сиріт і вдовиць, і сущих в недугах і в журбі, у бідах і в скорботах, у пригодах і в полоні, у в'язницях і в засланнях, а особливо тих, що терплять гоніння Христа ради від людей безбожних, від відступників та єретиків, і щоб Господь згадав про переслідуваних, відвідав, зміцнив і звеселив їх, і щоб Своєю Божественною силою скоро подав їм поміч, волю і визволення, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог спас і помилував тих хто ненавидить і кривдить нас, і хто чинить напасті на нас, і щоб вони не загинули через нас грішних, Господу помолімся.

Щоб Господь просвітив світлом Божественного пізнання кожную людину, навернув її з погибельної дороги, і приєднав до Єдиної, Святої, Соборної й Апостольської Своєї Церкви, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог Милосердний заступився за Свою Католицьку Церкву, охоронив її від ворогів видимих і невидимих, і щоб послав їй цілющий мир, міцну єдність та славний розвиток, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог прикладом Своїх страждань послав нам усім цього посту смиренну покору, міцну терпеливість та справжню любов, і щоб ними ми вдосконалили душу свою для достойної зустрічі Воскресіння Господнього та життя правдиво християнського, Господу помолімся.

Щоб Господь Бог згадав і за всіх спочилих в надії на воскресення й вічне життя батьків і братів та сестер наших, що тут лежать, і за православних християн по всіх усюдах, щоб оселив їх зі Святими, де сяє світло лиця Божого, а нас помилував, Господу помолімся.

Заступи, спаси, помилуй, і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословену, славну Владичицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма Святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Лик: Тобі, Господи.

Свяци: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Лик: Амінь.

Тропар глас 2:

Спасіння вчинив еси серед землі, Христе Боже,* на Хресті пречисті руки Свої простягнув еси,* збираючи всі народи, що взивають:* Господи слава Тобі!

Свяци: Слава Страстям Твоїм, Господи.

(доземний поклін).

Лик: Слава Страстям Твоїм, Господи.

Свяци: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Лик: і нині і повсякчас, і на віки віків, амінь.

Цей переспів повторюється двічі.

Канон Страстної Суботи

Пісня 3, Ірмос: Тебе, що по водах* повісив усю землю невдержно,* творіння узрівши на Лобнім повішеного,* здригнулося жахом великим і взивало:* “Немає Святого, крім Тебе, Господи”.

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Лик: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй, і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю!

Пресвяту, пречисту, преблагословену, славну Влади-чицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма Святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Лик: Тобі, Господи.

Свяц: Бо Твоя є влада і Твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки віків.

Лик: Амінь.

Тропар глас 2:

Спасіння вчинив єси серед землі, Христе Боже,* на Хресті пречисті руки Свої простягнув єси,* збираючи всі народи, що взивають:* Господи слава Тобі!

Свяц: Слава Страстям Твоїм, Господи.

(доземний поклін).

Лик: Слава Страстям Твоїм, Господи.

Свяц: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Лик: і нині і повсякчас, і на віки віків, амінь.

Цей переспів повторюється двічі.

Пісня 6, Ірмос: Узятий був*, та не вдержаний в утробі китовій Йона,* бо образ носивши Тебе,* що зволив страждати й похованим бути,* немов із чертога він вийшов із звіря,* голосячи до сторожів:* “Сторожі марнотного та безбожного,* ми позоставили Милість Оцю!”

Диякон: Ще і ще в мирі Господу помолімся.

Лик: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй, і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю!

Пресвяту, пречисту, преблагословену, славну Влади-чицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма Святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Лик: Тобі, Господи.

Свяц: Бо Ти благий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Лик: Амінь.

Тропар глас 2:

Спасіння вчинив єси серед землі, Христе Боже,* на Хресті пречисті руки Свої простягнув єси,* збираючи всі народи, що взивають:* Господи слава Тобі!

Диякон: Будьмо уважні.

Свяц: Мир всім.

Диякон: Премудрість, будьмо уважні.

Прокімен глас 4: Поділили собі Мої ризи, і за одержу Мою кидали жереб.

Стих: І за одержу Мою кидали жереб

Прокімен інший: Не відверни лица Твого від раба свого, бо я терплю, негайно вислухай мене. Споглянь на душу мою, і врятуй її.

(Не ѿврати лица Твоего ѿ отрока Твоего, какъ скорблю, скорю оуслыши ма: вонми души моеи и избави ю.)

Стих 1: Спасіння Твоє, Боже, нехай огорне мене.

Стих 2: Хай побачать вбогі і звеселяться.

Стих 3: Шукайте Бога, і житиме душа ваша.

Диякон: Господу помолімся.

Лик: Господи, помилуй.

Свяц: **Бо Ти святий єси, Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.**

Лик: Амінь.

“Всяке дихання”, глас 4

Всяке дихання нехай хвалить Господа.

Стих 1: Хваліте Бога у святинях Його.

Стих 2: Хваліте Його у тверді сили Його.

Диякон: Щоб сподобилися ми слухання святого євангелія, Господа Бога молім.

Лик: Господи, помилуй. (3 р.)

Диякон: Премудрість, прості, вислухаймо святого євангелія.

Свяц: **Мир всім.**

Лик: І духові Твоєму.

Свяц: **Від ім'я святого Євангелія читання.**

Лик: Слава Стастям Твоїм Господи. (доземний поклін).

Диякон: **Будьмо уважні.**

Євангелію читає священик.

Читається Св. Євангеліє: на I Пасії – від Матея 26 і 27 глави, на II - від Марка 14 і 15 глави, на III - від Луки 22 і 23 глави, на IV - від Івана 16 і 17 глави, а на V Пасії - від Івана 18 і 19 глави.

Лик: Слава довготерпінню Твоєму Господи. (доземний поклін).

Диякон: Помилуй нас Боже, по великій милості Твоїй, молимося Тобі - вислухай і помилуй.

Лик: Господи, помилуй. (3 р.)

Ще молимося за святішого вселенського Архiereя ім'я Папу Римського, і блаженішого Патріярха нашого ім'я, боголюбивих Єпископів наших Кир ім'я, за тих, що служать і послужили у святому храмі цім, і за отців наших духовних, і всю во Христі братію нашу.

Ще молимося за Боголюбиву й Богом бережену країну нашу, за правління, і за все воїнство.

Ще молимося за братів наших, Священиків, Священномонахів, і за всю у Христі братію нашу.

Ще молимося за усопших отців і братів наших за ктиторів і добротинців святого Храму цього, і за всіх усопших православних християн, що тут і по всіх усядах спочивають.

Ще молимося за тих, що дари приносять і добро творять у святому Храмі цьому, трудяться і служать, і за присутніх людей, що чекають від Тебе великої й багатой милости.

Свяц: **Бо Милостивий і Чоловіколюбєць Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.**

Лик: Амінь.

Свяц: **Слава Страстям Твоїм, Господи.**

(доземний поклін).

Лик: Слава Страстям Твоїм, Господи.

Свяц: **Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.**

Лик: і нині і повсякчас, і на віки віків, амінь.
Цей переспів повторюється двічі.

Пісня 9, Ірмос: Не ридай по Мені, Мати,* узрівши в гробі Сина, що Його безсіменно зачала еси в утробі.* Устану бо Я,* і прославлюся, і вознесу, як Бог, у славі тих,* хто неперестанно з Вірою й любов'ю Тебе величають.

Диякон: Сповнім молитву нашу Господеві.

Лик: Господи, помилуй.

Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Дня всього звершеного, святого, мирного і безгрішного у Господа просім.

Лик: Подай, Господи.

Ангела миру, вірного наставника, хоронителя душ і тіл наших у Господа просім.

Прощення і відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім.

Доброго і пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім.

Осталий час життя нашого в мирі і покайні скінчити у Господа просім.

Християнської кончини життя нашого, безболізної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на Страшному суді Христовому просім.

Пресвяту, пречисту, преблагословену, славну Влади-чицю нашу Богородицю і приснодіву Марію, з усіма Свя-тими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо.

Лик: Тобі, Господи.

Свяц: Щедротами єдинородного Сина Твого, що з ним благословен еси, з пресвятим і благим, і животворящим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Лик: Амінь.

Свяц: Мир всім.

Лик: І духові твоєму.

Диякон: Голови ваші Господеві приклоніть.

Лик: Тобі, Господи.

Свяц: Благословенний і препрославлений Христос Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки віків.

Лик: Амінь.

Тропар глас 2:

Благообразний Йосиф, з древа знявши пречистеє тіло Твоє,* плащаницею чистою обвив* й ароматами, в гробі новім, покривши, положив.

Диякон: З умилінням усі голови і коліна приклонивши, Господу помолімся.

Лик: Господи, помилуй.

Молитва до Господа нашого Ісуса Христа, на Хресті розп'ятого.

На Хресті ради нас прибитий, Ісусе Христе, Єдинородний Сину Бога Отця, невичерпна Безодне милости, любові і щедрот! Я знаю, що Ти за гріхи мої, через милість Свою невимовну, зволив пролити на Хресті Свою Кров, яку я окаянний й невячний, своїми огидними вчинками досі ногами топтав та ставив ні на що...

Тому з глибини беззаконства та скверни своєї дивлюсь я очима духовними нині на Тебе, свого Викупителя, розп'ятого на Хресті, з покорою і вірою в Страсті Твої, повні Благодаті Твоєї, і кидаюсь ниць перед Тобою, і благаю відпущення провин та поправи мого гидкого життя...

На Хресті прибитий, вислухай наше гаряче благання, - споглянь на Народ наш, споглянь на всі муки та рани його, — і пошли йому долю щасливу, спокійне життя та мир у Церкві його! Нехай Твоя Кров Божественна, пролита за нас на Хресті, омие всіх нас від великих страждань, які терпимо всі ми за наші провини Тобі... Бо вже сил в нас немає терпіти, бо вже нашими слізьми гіркими покрилася вся наша рідна земля!...

Заступися, о Господи наш Милосердний, за Святу Свою Католицьку Церкву, охорони Її від ворогів видимих і невидимих, і пошли Їй Свій мир Святий, міцну єдність та розвиток славний.

Будь милостивий до мене, Владико й мій Судде, - не відкинь Ти мене від лиця Свого, і рукою Своєю всесильною пригорни мене до Себе й постав на дорогу правдивого покаяння, щоб я відтепер міг покласти початок свого спасіння...

Своїми Божественними стражданнями втихомир пристрасті тіла мого! Пролитою Кров'ю своєю очисти всі скверни моєї душі. Розп'яттям Своїм розіпни мене від світу з його спокусами та пожадливістями! Своїм Хрестом закрий мене від ворогів невидимих, що ловлять вони мою душу! Своїми ногами проколотими відверни ноги мої від усякої лукавої дороги! Руками Своїми проколотими стримай руки мої від усякого вчинку, для Тебе невгодного.

Прибитий тілом, прибий до страху моє тіло, щоб я відхилявся від злого і чинив Тобі добре! Ти, що схилив на Хресті Свою голову, похили до покори мою горду земну пиху. Терновим вінком Своїм охорони мої вуха, щоб нічого не чути мені, крім чесного! Ти, що устами Своїми спробував жовчі, поклади охорону нечистим устам моїм... Ти, що маєш проколоте серце списом, - створи в мені чисте серце! Солодко рань мене всього всіма Своїми ранами до любові Твоєї, щоб Тебе, свого Господа, я полюбив усією своєю душею, усім серцем своїм, усією силою й усією думкою.

Дай мені Себе, Чужинця, що не має Він де голови прихилити! Дай мені Себе, найдобрішого, що від смерті визволяє душу мою. Дай мені Себе, найсолодшого, що своєю любов'ю в скорботах і напастях мене насолоджує, щоб Того, кого перше ненавидів я, прогнівляв, від себе відганяв і до Хреста прибивав, щоб Його тепер я полюбив, прийняв з радістю й солодко поніс Його Хреста до кінця мого життя!

Не дай відтепер, Викупителю мій найдобріший, ані жодній вчинитися волі моїй, бо зла й непутяща вона, щоб мені знову не впасти в неволю тяжкую гріха, який царював був в мені, а нехай в мені чиниться завжди Твоя добра воля, що спасти мене хоче, - і їй я себе доручаю...

Я ставлю Тебе, мого розп'ятого Господа, перед духовними очима свого серця, і благаю з глибини душі, щоб і тоді, коли я з тлінним тілом своїм розлучатися буду, я Самого Тебе на Хресті Твоїм бачив, і щоб Ти прийняв мене в руки Свої, заступив і оборонив від повітряних духів злоби, й оселив з тими грішниками, що добре тобі догодили своїм покаянням!

На Хресті прибитий, вислухай наше гаряче благання, - споглянь милостиво на нас, що зібралися в Храмі Святому Твоїм, і благаємо слізною Розп'яття Твоє: борони нас усіх Божественною Кров'ю Своєю, і рятуй нас від ран та недолі тяжкими Страстями Твоїми, а ми будемо в повній покорі служити Тобі на віки віків!

Лик: Амінь.

Диякон: Премудрість.

Лик: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без зотління Бога Слово породила, сушу Богородицю, Тебе величаємо.

Свяц: **Слава Тобі, Христе Боже, уповання наше, слава Тобі.**

Лик: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь. Господи, помилуй. (3 р.) Благослови.

Свяц: **Христос, істинний Бог наш, що ради нас, людей, і ради нашого спасіння страшні муки, і животворящий Хрест, і вільне погребення терпіти тілом зволив, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних Апостолів, святих і праведних Богоотців Йоакима й Анни, і всіх Святих, помилує і спасе нас, як Благий і Чоловіколюбець.**

Лик: Амінь.

Відтак всі співають:

Притерпівий* за нас страсті,* Ісусе Христе,* Сину Божий помилуй нас.* (доземний поклін).

Священик, а по ньому й усі люди смиренно підходять до Хреста, і побожно цілують виставлене на тетраподі Розп'яття..

Хор співає Стихиру Страсної Суботи (глас 5):

Прийдіть, ублажім Йосифа,* завждипам'ятного, що вночі до Пилата прийшов і Життя для всіх випросив:* Дай мені Цього Чужинця, що не має де голови прихилити!* Дай мені Цього Чужинця, що учень лукавий на смерть Його видав!* Дай мені Цього Чужинця,* що Мати Його, як узріла розп'ятого на Хресті,* то ридала й взивала, і по-матерньому голосила:* "Горе Мені, о Мій Сину!* Горе Мені, Моє Світло й Утробо Моя Ти улюблена!* Передречене бо Симеоном у Церкві сьогодні збулося:* Моє серце прошилось мечем...* Але на радість Свого воскресення плач Мій зміни..."* Поклоняємось Страстям Твоїм, Христе!* Поклоняємось Страстям Твоїм Христе!* Поклоняємось Страстям Твоїм, Христе,* і святому Воскресенню!

І люди тихо й побожно виходять із Церкви, роздумуючи про великі й страшні Страсті Христа, які Він терпів у повній покорі до Свого Отця, тоді як ми часто не зносимо без нарікань і найменших своїх негараздів...